

Zeis

Over het boek

Auteur: Neal Shusterman

Vertaler: Lydia Meeder

Uitgeverij: Pelckmans

Over de maker

Neil Shusterman schreef al meer dan dertig kinder- en jeugdboeken in zijn lange carrière. Hij werkte ook mee aan een aantal filmscenarios. Het boek "Dor" schreef hij samen met zijn zoon, Jarrod. Neil schrijft vooral dystopische jeugdboeken, maar deinst er niet voor terug om nieuwe onderwerpen uit te spitten. Toen hij 17 was, ging hij mee als leider op kamp en ontdekte dat alle kinderen aan zijn lippen hingen rond het kampvuur, als het tijd was om griezelverhalen te vertellen. Sindsdien wil hij graag de allerbeste verhalenverteller zijn. Als hij aan een nieuw boek begint, koopt hij een nieuwe pen (zo'n echte, met inkt!) en een nieuw notitieboek. Zo kan hij de verhaal-lijnen uitschrijven en later alle details en zinnen verwerken. Neil Shusterman heeft diploma's in psychologie en theater. Hij woont in Californië.

1. VOOR HET LEZEN

- Wat vind je van de cover van het boek? Zou je dit boek zelf uit het rek nemen in de bib of boekenwinkel? Waarom wel/niet?
- Waar dacht je dat het boek zou over gaan?
- "Zeis" is een dystopische roman. Wat is een dystopie? (een denkbeeldige samenleving in de toekomst met een heleboel negatieve kenmerken die het leven in zo'n wereld helemaal niet aangenaam maken; het tegengestelde is een utopie, een ideale wereld.)
- Heb je al eerder dystopische boeken gelezen?

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

In het jaar 2054 sterft niemand meer door moord, honger, ziekte of ouderdom maar wordt overbevolking vermeden door Zeisen. Ze zijn aangesteld om willekeurig mensen te doden, maar ze worden niet gecontroleerd door het anders alleswetende zelfsturende computernetwerk Cumulus. Rowan en Citra zijn leerling-Zeisen maar stellen zich veel vragen. Is het systeem wel eerlijk? Hebben Zeisen niet te veel macht? Ondertussen loopt de onrust in de wereld op, want ook binnen de Orde van de Zeisen zijn verschillende groepen ontstaan die helemaal anders met de dood omspringen.

2.2. Personages

- **Rowan:** 17 jaar oud en heel erg empathisch. Tijdens zijn training probeert hij om zoveel mogelijk mensen te helpen. Hij is stiekem verliefd op Citra. Hij wilde altijd de juiste beslissing nemen en heeft het daarom

vaak moeilijk met de beslissingen van Zeisen, vooral van Zeis Goddard. Hij probeert doorheen het boek zijn menselijkheid te behouden.

- **Citra:** 17 jaar oud en niet op haar mondje gevallen. Citra durft vragen te stellen aan de Zeis waar ze bij in de leer is. Ze hoopt om als Zeis haar broertje en familie te kunnen behoeden van de dood. Ze is ook heel trouw. Citra is heel slim en sluw, waardoor ze via een list op het einde toch haar zin kan halen.
- **Zeis Faraday:** de Zeis waarbij Rowan en Citra in de leer gaan. Hij vertelt hen alle regels over het Zeis-zijn, ook die die hij zichzelf oplegt. Hij probeert hen zo rechtvaardig en correct mogelijk op te leiden. Wanneer blijkt dat slechts een van de twee leerlingen de opleiding kan overleven, geeft hij zijn eigen leven op om hen te redden.
- **Zeis Goddard:** de charismatische maar wrede leider van de nieuwe groep Zeisen. Hij houdt van rijkdom en draagt diamanten, maar schept vooral veel plezier in het uitmoorden van grote groepen mensen. Hij wil zoveel mogelijk Zeisen overtuigen dat deze extravagante stijl correct is. Nadat Zeis Faraday overlijdt, neemt hij Rowan mee.
- **Zeis Curie:** een gerespecteerde Zeis die mensen heel plots doodt, maar dan hun familie bij haar thuis uitnodigt om samen te rouwen. Ze neemt Citra onder haar hoede nadat Zeis Faraday overlijdt.

2.3. Woordenlijst

Zoals in zowat elk fantasy- of sciencefictionboek, bedacht de auteur voor zijn wereld een aantal nieuwe termen. Hieronder kan je een lijstje vinden.

- Zeis: een onsterfelijk persoon die als opdracht heeft om mensen te dorsen (= doden) om de wereld in balans te houden
- Dorsen: het doden van mensen door Zeisen
- Cumulus: de alleswetende artificiële intelligentie die de leider is van hele wereld, behalve over de Zeisen. Cumulus ontwierp het systeem van de Zeisen om de wereld in balans te houden.
- Hoge Kling: een groep Zeisen die aan het hoofd staan van de Conclaven.
- (mondiaal) Conclaaf: een bijeenkomst van Zeisen die drie maal per jaar plaatsvindt.
- Ornamenteren: het benoemen van een nieuwe Zeis.

2.4. Einde

- Halverwege het boek krijg je het gevoel dat het al ten einde is: Zeis Faraday is dood en Rowan en Citra moeten elk hun eigen weg gaan. Vond je dit verrassend? Dacht je dat het zo zou lopen?
- Het echte einde is even verrassend. Citra slaagt erin om met een list zowel haar leven als dat van Rowan te redden, waarna ze ontsnappen aan het Conclaaf en de schijnbaar herrezen Zeis Faraday opnieuw ontmoeten. In de epiloog lezen we over een Zeis genaamd Lucifer, die gerechtigheid doet neerdalen over alle Zeisen. Vond je het einde spannend? Waarom wel/niet? Vond je de list van Citra geloofwaardig?
- Zou je graag het volgende deel lezen?

3. VERWERKING

3.1. Keuzes van een Zeis

In het boek zijn twee duidelijke stromingen die tegen elkaar opbotsen:

- De oude garde, die aan de oude regels vasthoudt. Ze bedenken elk op hun eigen manier wie ze wanneer zullen 'dorsen' (= doden). Zeis Faraday, die de mentor is van de twee hoofdpersonages, bedenkt bijvoorbeeld dat iemand die erg van honden houdt én heldhaftig is, in het Tijdperk Der Sterfelijkheid vast vroeg zou zijn overleden omdat hij of zij een hond wilde redden uit het water. Hij zoekt dan op via de Cumulus wie aan deze criteria voldoet. Zeis Curie doodt mensen heel plots, maar nodigt hun familie bij haar thuis uit zodat ze samen kunnen rouwen.
- De nieuwe garde doodt in één keer een heleboel mensen, op dramatische wijze. Een van deze Zeisen gebruikt daarvoor een vlammenwerper en ze hebben duidelijk plezier in het dorsen van vele levens. Ze buiten ook heel

wat mensen uit door hun macht. De nieuwe garde vindt dat je mensen een dramatisch einde moet gunnen. (p.255). Ze willen ook de quota afschaffen zodat Zeisen zelf mogen kiezen hoeveel mensen ze dorsen. (p.393)

- Welke garde zou jij volgen? Vind je het makkelijk om te kiezen of heb je een derde optie in je hoofd? Denk je dat de schrijver een van de gardes de juiste vindt? Waarom?
- De gedachtegang van Rowan en Citra lees je in de hoofdstukken, maar tussendoor staan een heel aantal dagboekfragmenten van de Zeisen. Daar kan je hun overpeinzingen lezen en inzicht krijgen. Vond je het nuttig om die te lezen? Wat kon je er uit opmaken?
- Vinden de Zeisen het makkelijk om hun keuzes te maken? Waarom wel/niet? Vind je de aanpak van Zeis Faraday, Curie of Goddard beter of slechter?
- Sommige mensen lijken de natuurlijke dood wel te missen. Kan je dat begrijpen? Waarom wel/niet?

3.2. Zeis-namen

Elke Zeis die wordt benoemd, mag een naam kiezen (en het kleur van hun gewaad, wat volgens Citra iets zegt over hun persoonlijkheid). Ze mogen de naam van iemand aannemen die ze bewonderen uit de tijd van voor Zeisen, het Tijdperk Der Sterfelijkheid. Hieronder enkele Zeisen en waar ze hun inspiratie vandaan haalden:

- Zeis Goddard: Robert Hutchings Goddard, een Amerikaanse uitvinder en grondlegger van de ruimtevaart door zijn onderzoek naar raketten.
- Zeis Faraday: Michael Faraday, een Britse natuurwetenschapper die aan de basis lag van elektriciteit.
- Zeis Curie: Marie Curie, een Poolse wetenschapster die pionier was op het vlak van radioactiviteit.
- Zeis Chomsky: Noam Chomsky, een Amerikaanse taalwetenschapper die ook politiek heel actief is.

- Kende je al deze namen al of deden ze geen belletje rinkelen? Waarom kozen de Zeisen net voor deze namen? Welke naam zou jij kiezen als Zeis? Waarom? Welke kleur van gewaad zou jij willen? Waarom?

3.3. Trilogie

- Vergelijk de covers van de vervolgverhalen. (zie bijlage) Wat denk je dat er gaat gebeuren in de volgende boeken, op basis van de tekeningen en titels? *Thunderhead* is de Engelse naam voor Cumulus. *The Toll* is de naam van een personage in het derde boek en ook Engels voor 'tol', zoals de tol die je moet betalen om de rivier Styx over te steken in de Griekse mythologie. De vervolgverhalen werden nog niet naar het Nederlands vertaald.

4. VERDER LEZEN

- Ingesloten / Samira Ahmed (Blossom Books, 2019)
- Zwarte Vijvers / Amina Laffet (Hamley Books, 2020)
- Warcross / Marie Lu (Van Goor, 2017)
- Enders's game / Orson Scott Card (Meulenhoff Boekerij, 2013)

Bronnen

- <https://bookpeopleteens.wordpress.com/2020/01/02/interview-neal-shusterman/>
- <https://bookriot.com/neal-shusterman-interview/>
- <https://www.litcharts.com/lit/scythe>

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage

